

USNESENÍ

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl soudkyně JUDr. Marií Korbelovou ve věci

nezletilého:

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
zastoupený kolizním opatrovníkem městem Český Krumlov
sídlem Náměstí Svornosti 1, 381 01 Český Krumlov

syna rodičů:

██████████, narozená ██████████
bytem ██████████
zastoupená Mgr. Janou Kitzbergerovou, advokátkou
sídlem Rooseveltova 48, 381 01 Český Krumlov

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████
zastoupený JUDr. Lucií Vochozkovou, advokátkou
sídlem Mánesova 24/3, 370 01 České Budějovice

o zmatečnostní žalobě proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22.5.2020, č. j. 5 Co 216/2020-719,

takto:

- I. Zmatečnostní žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem z 22.5.2020, č. j. 5 Co 216/2020-719 změnil rozsudek Okresního soudu v Českém Krumlově ze dne 20.12.2019, č. j. 8 P 171/2018-518 ve výrocích o styku otce s nezletilým, v ostatních výrocích rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
2. Proti tomuto rozsudku podal nezletilý ██████████ zastoupený matkou jako zákonnou zástupkyní zmatečnostní žalobu podle § 229 odst. 3 o.s.ř., důvod zmatečnosti spatřuje v tom, že soudci krajského soudu pokynováním opatrovníka odňali nezletilému možnost jednat před soudem. Dne 20.5.2020 se konalo jednání u krajského soudu, k němuž se nedostavil kolizní opatrovník, a nezletilý s ohledem na svůj věk nebyl schopen sám se zastupovat, jednalo se o něm a bez něj. Kolizní opatrovník se o nezletilého dlouhodobě nezajímal, nehovořil s ním, řádně ho nezastupoval od doby, kdy byly poměry nezletilého nově upraveny. Při tomto jednání matka navrhla odvolání kolizního opatrovníka, vytýkala mu nedostatky v jeho činnosti, včetně neúčasti u jednání krajského soudu. Odvolací soud se však tímto návrhem nezabýval. Po jednání krajského soudu zástupkyně matky telefonicky kontaktovala kolizního opatrovníka, jeho pracovnice ██████████ sdělila, že nebyli předvoláni jako účastníci řízení, předvolání dostali, ale nebyla žádána jejich účast. Před jednáním u krajského soudu soudci kolizního opatrovníka vyzývají, zda je jeho účast důležitá, či nikoliv, jelikož jej soudci nevyzývali, nebyl přítomen. Dotaz zástupkyně kolizní opatrovník potvrdil i písemně. Kolizní opatrovník nebyl

Shodu s prvopisem potvrzuje: Lenka Houdková.

předvolán k jednání odročenému za účelem vyhlášení rozsudku na 22.5.2020. Postup kolizního opatrovníka potvrdila i [REDAKCE] odboru OSPOD Český Krumlov. Na dotaz matky kolizní opatrovník odpověděl, že nebude podávat žádný opravný prostředek proti rozsudku krajského soudu. Nezletilý navrhl, aby napadený rozsudek odvolacího soudu byl zrušen.

3. Otec se ke zmatečnostní žalobě vyjádřil tak, že matka a její právní zástupkyně se snaží co nejvíce obstruovat plnění pravomocného rozsudku krajského soudu. Kolizní opatrovník byl pro řízení řádně jmenován podle § 469 z.ř.s. a účastnil se všech jednání před Okresním soudem v Českém Krumlově. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.
4. Kolizní opatrovník rovněž navrhl zamítnutí zmatečnostní žaloby s tím, že se účastnil soudního jednání před okresním soudem, kdy se k celému sporu vyjadřoval a hájil zájmy nezletilého. S vydaným rozsudkem okresního soudu souhlasil v plném rozsahu. Pokud jde o zmatečnostní důvod, všichni účastníci byli řádně o termínu jednání řádně vyrozuměni.
5. V prvním řízení Krajský soud v Českých Budějovicích usnesením z 19.2.2021, č. j. 5 Co 216/2020-1010 zmatečnostní žalobu zamítl s tím, že zmíněný rozsudek netrpí zmatečností vadou, když se nařízeného odvolacího jednání konaného 20.5.2020 účastnili řádně předvolané osoby, a pokud se nedostavil kolizní opatrovník nezletilého, bylo jednáno v jeho nepřítomnosti v souladu s § 101 odst. 3 o.s.ř. Dále nepřiznal nikomu náhradu nákladů řízení. Rozhodnutí bylo Vrchním soudem v Praze usnesením z 1.7.2021, č. j. 4 Co 178/2021-1189 zrušeno a věc byla vrácena Krajskému soudu v Českých Budějovicích k dalšímu řízení. V odstavci 9. usnesení Vrchní soud konstatoval, že pro řízení o návrhu na úpravu styku a stanovení výživného byl nezletilému usnesením Okresního soudu v Českém Krumlově z 18.1.2019, č. j. 8 P 171/2018-103 jmenován kolizní opatrovník město Český Krumlov, jednající Odborem školství, sportu a péče o dítě (OŠSPD) Městského úřadu v Českém Krumlově, oddělení sociálněprávní ochrany dětí, přičemž toto jmenování platí i pro řízení o opravném prostředku podaném v rámci tohoto řízení, tedy v řízení o předmětné žalobě pro zmatečnost. V odstavci 10. Vrchní soud konstatoval, že přestože se kolizní opatrovník nezletilého bez omluvy odvolacího jednání nezúčastnil, toto jednání se mohlo konat v jeho nepřítomnosti. Proti tomu však matka namítala, že kolizní opatrovník se k jednání odvolacího soudu nedostavil na základě dohody uzavřené mezi ním a odvolacím soudem, když v předvolání k odvolacímu jednání mělo být výslovně uvedeno, že jeho účast při něm není nezbytně nutná. Soudu prvního stupně uložil, aby v dalším řízení provedl důkazy k uvedenému tvrzení matky, že kolizní opatrovník se k jednání před krajským soudem nedostavil na základě dohody mezi ním a odvolacím soudem. Další výhradou matky byla další případná podjatost zaměstnanců kolizního opatrovníka ve vztahu k ní jako [REDAKCE] na pozici [REDAKCE]. Otázkou zda kolizní opatrovník, coby osoba mající hájit zájmy nezletilého, je, či není ovlivněn jakýmkoliv vztahem jeho zaměstnanců vůči matce nezletilého, se soud prvního stupně rovněž nezabýval, proto bude třeba vést dokazování i k tomuto tvrzení. Bude-li tato skutečnost prokázána, bude na soudu prvního stupně, aby zvážil další (případný) procesní postup ve vztahu ke stávajícímu koliznímu opatrovníkovi.
6. Soud prvního stupně doplnil dokazování nahrávkou telefonického hovoru zástupkyně matky s tehdejší klíčovou pracovnící opatrovníka [REDAKCE] o předmětném jednání u krajského soudu a zjistil, že telefonický hovor proběhl tak, jak je uvedeno ve zmatečnostní žalobě, tedy že nebyli předvoláni jako účastníci. Řídí se tím, jestli je soudci potřebují, nebo nikoliv. Soudci naznali, že je nepotřebují, tak nebyli přítomni. Dále byla [REDAKCE] vyslechnuta jako svědkyně a uvedla, že byla taková praxe opatrovnického senátu soudkyň JUDr. Prokopové, JUDr. Vazačové a JUDr. Zelenkové, jednajících v jednající síni č. 65, tyto na předvolávkách v některých případech uváděly: „Vaše účast je nutná.“, nebo nic. K přímému dotazu popřela, že by na předvolávkách bylo uvedeno, že účast nutná není. Tehdy (dne 20.5.2020) se k jednání chystali, měli zamluvené auto, na úřadě však byl zmatek, musela tam zůstat. Uvedla, že telefonovala na opatrovnické oddělení soudu, neví, s kým mluvila, se soudcem

Shodu s prvopisem potvrzuje: Lenka Houdková.

nemluvila. Jen se omluvila, nežádala o odročení. Úřední záznam po telefonátu neučinila. To jí bylo pak razantně vytknuto paní vedoucí [REDAKCE]. O žádné dohodě, že by soudci opatrovníka pokynovali, jestli má přijít, nebo ne, nic neví. Předvolání k jednání (vzor 22 z.ř.s.) nevnímají tak, že by předvolání zároveň dostalo i nezletilé dítě.

7. [REDAKCE] OŠSPD Městského úřadu v Českém Krumlově [REDAKCE] v nahrávce jednání mezi ní, matkou a její zástupkyní (o pořízení nahrávky věděla) potvrdila praxi v Jihočeském kraji, totiž že na některých předvolávkách k odvolacímu soudu je uvedeno, že účast je nutná. Dále v rámci jednání uvedla, že k okresnímu soudu jezdí vždy, ke krajskému soudu ne, nejsou schopni to pokrýt, ledaže by se něco po rozhodnutí okresního soudu změnilo. Ze svědecké výpovědi [REDAKCE] bylo zjištěno, že se stává, že na některých předvolávkách je uvedeno, že účast je nutná, pak jezdí vždy. Není-li to uvedeno, vyhodnocují, zda nastala změna, nebo jde o situaci, kdy s rozhodnutím okresního soudu nesouhlasí, pak k odvolacímu jednání jezdí. V předmětné věci se nedostavili, protože byli celou dobu přítomni jednání u okresního soudu, s rozsudkem souhlasili a žádná změna nenastala. Kolegyně [REDAKCE] ji po jednom až dvou měsících informovala, že na soud volala, o odročení nežádala. Není běžné, že by se k odvolání nevyjádřili a ani se nezúčastnili jednání. Pokud na předvolání není napsáno, že účast je nutná, nevyhodnocují to tak, že k jednání nesmějí.
8. Ze svědecké výpovědi JUDr. Petra Fořta, Ph.D. bylo zjištěno, že v posuzované věci byl předsedou senátu 5 Co. Při předvolání účastníků a zástupců zvolil postup jako u všech jiných věcí, tedy použil vzorů Ministerstva spravedlnosti. Vůči opatrovníkovi používá vzor 22 z.ř.s., předvolání k jednání nareferoval kanceláři. Do vzoru nikdy nezasahuje, v případě potřeby by zaslal zvláštní přípis. Dokument vyhotovuje kancelář. Žádnou dohodu s OSPOD neuzavřel. Zkušenost je taková, že opatrovník někdy přijde, někdy nikoliv. Neví, jestli v předmětné věci telefonovali. Vzor 22 je zřejmě univerzální, Ministerstvo spravedlnosti nevydalo zvláštní vzor pro situaci, kdy je zastoupeno dítě. Opatrovníka volá vždy vzorem 22 z.ř.s. K dotazu, proč nebylo odročeno, když se kolizní opatrovník nedostavil, uvedl, že zřejmě proto, že nepožádal.
9. Ze svědecké výpovědi člena senátu Mgr. Jiřího Straky bylo zjištěno, že používají vzory Ministerstva spravedlnosti, může se vyjádřit za senát 5 Co, že žádná dohoda s městy v souvislosti s účastí na jednání není a je na zástupcích, zda se dostaví. On poznámku „Vaše účast je nutná“ nepoužívá. Neví, jestli ji používá specializovaný senát.
10. Ze svědecké výpovědi členky senátu Mgr. Kamily Drábkové, která se opět vyjadřovala pouze k praxi senátu 5 Co, bylo zjištěno, že žádnou dohodu s opatrovníky nemá, ani konkludentní. Opatrovníka jako účastníka řízení nepředvolává. Používá vzory, ty nikdy neupravuje. Pokud účastníci či zástupci telefonují, nikdy nesdělují, zda mají, či nemají přijít. Když se neomluví, je důležité, zda jsou splněny podmínky pro jednání.
11. Z obsahu spisu (č.l. 610 p.v.) bylo zjištěno, že kolizní opatrovník byl předvolán k jednání odvolacího soudu na 20.5.2020 vzorem č. 22 z.ř.s. a z doručky vyplývá, že toto předvolání mu bylo doručeno dne 27.4.2020. Dále ze spisu včetně protokolu o jednání před odvolacím soudem z 20.5.2020 vyplývá, že kolizní opatrovník se k odvolacímu jednání bez omluvy nedostavil.
12. Na základě provedených důkazů dospěl soud k následujícímu skutkovému závěru: Mezi soudci odvolacího soudu senátu 5 Co a OSPOD v Českém Krumlově neexistuje žádná dohoda, na základě které by se opatrovník dostavoval jen tehdy, když je na předvolávce napsáno: „Vaše účast je nutná“. Svědkyně [REDAKCE] potvrdila praxi, nikoliv dohodu, jen mezi OSPOD a specializovaným opatrovníckým senátem (tím je senát 6 Co), dle níž je někdy na předvolávkách uvedeno: „Vaše účast je nutná. Na předvolávkách však nikdy není uvedeno „Vaše účast není nutná“. Nebylo to uvedeno ani na předmětné předvolávce vzorem 22 z.ř.s., kterým JUDr. Fořt, Ph.D. jako předseda senátu předvolal kolizního opatrovníka k jednání na 20.5.2020. Pokud je na vzoru 22 z.ř.s. věta, že ... Vámi zastupovaný účastník řízení je k jednání předvoláván samostatným předvoláním, podle [REDAKCE] dítě předvoláno samostatným předvoláním není.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Lenka Houdková.

(Výklad této části předvolanky – vz. 22 z.ř.s. – zjevně nečiní praktické potíže). [redacted] uvedla, že následně informovala nadřízenou [redacted], že ke krajskému soudu na opatrovnické oddělení téhož dne před jednáním volala a omluvila se, o odročení jednání nepožádala. Úřední záznam do spisu však neučinila, úřední záznam není ani v opatrovnickém spise Okresního soudu v Českém Krumlově sp. zn. 8 P 171/2018, tomu odpovídá protokol z 20.5.2020. Tvrzení, že [redacted] telefonovala na příslušné oddělení Krajského soudu v Českých Budějovicích dne 20.5.2020 a z jednání se omluvila, soud nepovažuje za prokázané. Tvrzení nebylo natolik včasné, aby jeho obsah bylo možno ověřit (záznamy se uchovávají 90 dní), tvrzení je neurčité, Krajský soud v Českých Budějovicích nemá specializované opatrovnické oddělení (speciální vedoucí kanceláře, zapisovatelky atd.). Pokud jde o vedoucí civilní kanceláře, tyto vždy zapisují omluvu, probíhá-li již jednání, vyřizují omluvu neodkladně přímo soudcům v jednací síni. K této otázce nebylo nutno provádět další dokazování, neboť [redacted] mluvila toliko o omluvě a k výslovnému dotazu uvedla, že nežádala o odročení jednání, takto informovala i svoji nadřízenou [redacted].

13. Podle § 101 odst. 3 o.s.ř. nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a provedených důkazů.
14. Zmatečnostní žaloba slouží k nápravě procesního pochybení soudu, tedy nesprávného postupu soudu a jestliže se postup soudu projevil v průběhu řízení a nikoliv při vlastním rozhodnutí soudu (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 534/2013, 21 Cdo 377/2013). Soud při projednání zmatečnostní žaloby nezkoumá, zda napadené rozhodnutí je věcně správné. Pro předmětné řízení je důležité, zda kolizní opatrovník jako zástupce nezletilého navrhovatele byl řádně předvolán k jednání odvolacího soudu na 20.5.2020. Soud zjistil, že ano, kolizní opatrovník byl předvolán řádně a včas, doručení měl vykázano 27.4.2020, tedy ve lhůtě 10 dnů před jednáním dle § 1 odst. 3 z.ř.s. ve spojení s § 215 odst. 1 o.s.ř. Kolizní opatrovník se k odvolacímu jednání nedostavil a nepožádal o odročení jednání. Za této situace odvolacímu soudu nic nebránilo věc projednat v nepřítomnosti kolizního opatrovníka nezletilého, přitom měl vycházet z obsahu spisu a provedených důkazů. Podstatné je a není sporu o tom, že kolizní opatrovník z důležitého důvodu nepožádal o odročení jednání. Odvolací soud postupoval podle procesních předpisů (o.s.ř., zejména § 101 odst. 3 z.ř.s., z.ř.s. a vzorů Ministerstva spravedlnosti). Vzor 22 z.ř.s. výslovně počítá s neúčastí zástupce s tím, že pak lze věc projednat v jeho nepřítomnosti, jak je na vzoru uvedeno. Pokud navrhovatel senátu 5 Co odvolacího soudu vytýká, že nezjišťoval praxi specializovaného senátu, nezjišťoval, proč se opatrovník nevyjádřil, neomluvil se z jednání - zvláště za situace, kdy senát chtěl vést rodiče k dohodě a ve věci byly nové skutečnosti, jak je popsal, odvolací senát se nedopustil žádného procesního pochybení, uváděné důvody nesplňují podmínky § 229 odst. 3 o.s.ř. Není významné, v kolika případech se opatrovník zúčastnil jednání, omluvil se, vyjádřil se, bylo tedy již nadbytečné vyslýchat [redacted] z krajského úřadu a zjišťovat praxi ostatních senátů prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích či Krajského úřadu Jihočeského kraje. Je důležité, že v daném případě byly splněny podmínky pro jednání a není pochybením odročení za účelem vyhlášení rozhodnutí, aniž by byl kolizní opatrovník o tomto vyzooměn (viz § 156 odst. 2 o.s.ř.). Je pojmově vyloučeno, aby postupem, který je v souladu se zákonem, byla účastníku odňata možnost jednat před soudem (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 373/2002, 20 Cdo 2265/2000, 26 Cdo 2487/2000).
15. Pokud jde o případnou podjatost zaměstnanců kolizního opatrovníka ve vztahu k matce [redacted], soud zjistil, že klíčovou pracovníci opatrovníka ve vztahu k nezletilému navrhovateli je [redacted], ta se v řízení jednoznačně vyjádřila tak, že k matce má neurální postoj. [redacted] se vyjádřila tak, že z její strany není vztah k matce narušen, s matkou si tyká. Narušení vztahu mezi matkou a [redacted] nevyplývalo ani z nahrávky, kterou soud provedl k důkazu. Soud dospěl k závěru, že vztahy mezi

jmenovanými narušeny nejsou. Přestože jsou všechny [REDAKCE], kolizní opatrovník není ovlivněn tak, že by se jeho zájmy dostaly do rozporu se zájmy nezletilého ve smyslu § 32 odst. 2 o.s.ř. Vztah není narušen, aby kolizní opatrovník nemohl zastupovat nezletilého. Proto soud v tomto řízení kolizního opatrovníka nezměnil. Soud považoval za nadbytečné vyslýchat bývalého tajemníka městského úřadu [REDAKCE] kvůli tvrzené sekundární podjatosti související se stíháním otce, je podstatné, že jmenovaný již řadu měsíců nevykonává funkci tajemníka městského úřadu, nepostačuje, že pan starosta [REDAKCE] vyslovil podjatost bývalého tajemníka [REDAKCE] (jak se vyjádřil senát 5 Co v odstavci 32. rozsudku napadeného zmatečnostní žalobou, není tedy pravdou, že by se odvolací soud otázkou podjatosti kolizního opatrovníka nezabýval). Soud považoval za nadbytečné vyslýchat i starostu [REDAKCE] (či provést důkaz nahrávkou), který se měl vyjádřit tak, že je nevhodné, aby nezletilého zastupovalo město Český Krumlov jako kolizní opatrovník. Rozhodnutí o změně opatrovníka je na posouzení soudem. Pokud se starosta měl vyjádřit tak, že polovina zaměstnanců v daných souvislostech se k matce vyjadřuje pozitivně, polovina negativně, pro soud je podstatné, že shora uvedené pracovnice jednající za kolizního opatrovníka zaujímají k matce neutrální postoje. V předmětné zmatečnostní žalobě, jejímž předmětem je otázka, zda pochybil soud, nejsou zájmy opatrovníka a zájmy nezletilého navrhovatele v rozporu. Pokud matka koliznímu opatrovníkovi vytýká, že se nedostavil k jednání Krajského soudu v Českých Budějovicích dne 20.5.2020, tato skutečnost podle soudu nevyvolává pochybnost o nezpůsobilosti výkonu funkce ustanoveného opatrovníka, neboť je na něm, a to i s přihlédnutím k jeho provozním možnostem, aby uvážil účast při jednání odvolacího soudu. Soud se tak shoduje s názorem vyjádřeným v rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích v usnesení z 29.3.2021, č. j. 6 Co 217/2021-1059.

16. Výrok o nákladech řízení vychází z § 23 z.ř.s., kdy soud neshledal okolnosti, které by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů některému z jeho účastníků před soudy obou stupňů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání ve lhůtě patnácti dnů od jeho doručení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích.

České Budějovice 15. prosince 2021

JUDr. Marie Korbelová v. r.
samosoudkyně